

М. Д. Карнаухова

молодший науковий співробітник, аспірант
Інституту підготовки кадрів державної служби зайнятості України

АНАЛІТИКА СТРУКТУРИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ: НАРАТИВНИЙ ВИМІР

У статті досліджуються можливості нарративного підходу в його застосуванні до аналізу структурних параметрів публічного управління і вивчення політико-адміністративних процесів у сучасній державі. Аналізується роль структури governance – управління у формуванні симетричних зв'язків дискурсивного простору врядування. Тематизується значення моделі governance та її нарративного аналізу в контексті диверсифікацій методологічного простору сучасної управлінської науки.

Ключові слова: структура публічного управління, governance-управління, мережеві структури врядування, нарративний дискурс, наратологія.

Постановка проблеми. Реформування системи державного управління в Україні в напрямі світових стандартів урядування потребує раціональної мережевої структуризації. Мережеві структури як форми соціальної організації і координації дій суб'єктів та різноманітних ціннісних моделей є вагомим поштовхом для оптимізації системи публічного управління. Вони характеризують зростання мобільності структур і функцій, розвиток їх адаптивної реакції на мінливе середовище і уможливають ефективне вирішення як інституційно оформлених, так і слабоструктурованих соціально-політичних проблем, що знаходяться за межами інституційного контролю. Тому академічна спільнота мусить запропонувати державним управлінцям нові методологічні підходи до аналізу управлінської системи, алгоритм дій по проектуванню життєздатних мережевих структур, що оптимізують дискурсивний простір взаємодії державних і недержавних акторів, залучаючи останніх в активний процес прийняття рішень.

У цьому контексті вельми продуктивним у межах сучасної наукової парадигми є звернення до тієї царини наукового пошуку, яка отримала назву наратології і має своїм предметом дискурсивні практики та комунікативні стратегії нарративного спілкування. Однією з найістотніших

ознак наратології є аналітичне прояснення оповіді як структури, нав'язаної подіям (примат структури над подією), що конфігурує їх певним чином, задаючи параметри і правила ідентифікації об'єктів, які залучаються в дискурсивний простір. Звернення до нарративного виміру структури публічно-управлінської діяльності й моделі governance-управління значно розширює інтерпретативні та пояснювальні інструменти аналізу і систематизації причинно-наслідкових управлінських зв'язків. Наративний підхід, що позиціонує й обґрунтовує управлінський дискурс, здатний збагатити його новими горизонтами дослідження як сукупності цілеспрямованих мовленнєвих подій, які оприявнюються в різних соціальних конструкціях, генеруючи дискурс певної ідеологічної модальності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Насамперед слід вказати на внесок західних дослідників в осмислення оновлених моделей публічного управління (і передусім ідеї governance-управління), що стали політичним мегатрендом (P. Fawcett, H. Bang, F. Esmark., K. Provan, M. Bevir, T. Borzel, R. Eversole, B. Jessop, D. Maarsh, R.A.W. Rhodes, E. Sorenson та ін.). Так, у К. Прована governance постає як базова модель або форма мережевого врядування, що забезпечує вдосконалене фокусування на різних структурних властивостях управлінської дії.

Вітчизняні дослідники, усвідомлюючи наукову потребу в рецепції цих ідей, також однак в думці щодо аналітичних переваг концепції мережевого врядування для дослідження нової парадигми публічного управління (В. Бакуменко, Р. Войтович, А. Колодій, І.В. Клименко, М. Лахижа, М. Лендьєл, В. Лобанов, О. Делія, О. Мороз, Л. Приходченко, С. Телешун, Ю. Шаров та ін.). Предмет аналізу публічної політики тлумачиться науковцями як «структура публічної політики» [14].

Тим часом провідне місце на інтелектуальній арені і вагомому пояснювальну силу в дослідженні феномена публічного врядування як «сторітелінгу» [23] демонструє концепція наративу, що пов'язує факти і події, надаючи їм певної логіки, якої вони самі по собі не мали. Примітно, що й вітчизняні науковці, акцентуючи перспективність вивчення наратологічних досліджень для теорії стратегічних комунікацій і визначення меж «застосування наративного дискурсу в інформаційно-аналітичній діяльності» [7], почали аналізувати феномен стратегічного наративу (В. Горбулін, Д. Дубов, Є. Макаренко, М. Ожеван, Т.В. Сивак, С.Г. Соловйов тощо). Дедалі більше визнається, що публічне управління ґрунтується на «глибинній базисній наративній складовій» [10]. Отже, є підстави вважати, що залучення доробку наратології і, зокрема, акцентування вагомості наративного виміру дослідження структури врядування сприятимуть подальшій деталізації та конкретизації його окремих аспектів і наслідків впливу на соціальну взаємодію.

Метою статті є здійснення екстраполяції специфіки наративного підходу на аналіз базових характеристик структури публічного управління з метою осмислення принципів функціонування і шляхів оптимізації дискурсивного простору врядування.

Виклад основного матеріалу. Метод, найбільш релевантний для дослідження наративного виміру структури врядування, може бути позначений як структурно-функціональний або – віддаючи данину морфологічним працям В. Пропа, що розвивали ідеї Й. Гете і посприяли роз-

витку французької наратології – морфологічний. Критерій, що якнайкраще відповідає такому методу, полягатиме в оцінці множинності і системної упорядкованості тих досить чітких і визначених форм, в які викристалізуються засадничі інституції публічного управління. Як констатує М. Кастельс, домінування соціальної морфології над соціальною дією є характерною ознакою суспільства мережевих структур – глобальної координації складних структур комунікації, побудованих навколо «поєднання цілей». Такі структури постійно еволюціонують у пошуку найбільш ефективних мережевих домовленостей, причому «влада структури виявляється сильнішою за структуру влади» [5, с. 454–505].

Виникнення морфології багато в чому було пов'язане з необхідністю «каталогізувати всі морфологічні атоми мови» [4]. Сформульоване структуралізмом завдання морфології полягало в описі структури як конфігурації «цеглин» смислу; морфологічна система була усвідомлена як така, що задається принципами, які визначають синхронну структуру мови. Структурно-морфологічна стратегія у вивченні текстів і виявленні їх композиційної моделі є домінантою для наративного виміру наукового дослідження. Наративи, як зазначив американський політолог Х. Елкер, не просто впливають на наші засоби пізнання, але й структурують реальні економічні, соціальні та політичні взаємодії, повідомляють набір можливих способів дій, яким варто чи не варто слідувати [21, с. 304]. Д. Финкельштейн, зазначаючи, що найкращий спосіб для політика викласти свої переконання – це передати свої ідеї у вигляді історії, висновує: «Маргарет Тетчер вважають видатним ідеологом, але насправді вона була генієм наративу» [цит. по: 18].

Власне наратив не є самим оповідуванням, він – «конфігурація двох рядів подієвості: референтного і комунікативного» [15, с. 8]. Адже достеменний сенс «оповідувальної форми», за свідченням Ю. Лотмана, полягає у виокремленні дискретних подій та «наділенні їх певним смислом, з одного боку, а також певною часовою, причинно-наслідковою, чи яко-

юсть іншою упорядкованістю, з іншого» [6, с. 238]. Не випадково, що семіотична модель нарративу, розроблена Р. Бартом, описує його як владне поневолення подій структурами.

Формування в Україні системи публічного управління як взаємодії офіційних владних структур, суб'єктів приватного бізнесу та громадських об'єднань, спрямованої на надання якісних публічних послуг, певна річ, також передбачає її внутрішню урегульованість і функціональну пов'язаність частин. Утім, суспільство – це не просто спільнота людей, що поділяють загальні цінності й інтереси. Суспільство – це суперечливі соціальні структури, втягнені в конфлікти і перемовини між різними соціальними акторами. Конституюючою ознакою суб'єктів і об'єктів управління є їх перебування в добре структурованій ситуації взаємного зіткнення. А отже, дослідження структури українського державного управлінського процесу потребує якісного перегляду його сутності й урахування того, що «вдало побудована експертна система знань має залучати морфологічний підхід» [22, с. 64].

Оскільки врядування – це процес прийняття та втілення рішень, то аналіз врядування зосереджується на тих формальних та неформальних структурах, вертикальних і горизонтальних управлінських зв'язках, що створені для прийняття та втілення рішень. І хоча, як зазначають вітчизняні аналітики, «беззаперечною особливістю системи публічного управління України в цьому контексті є перевага вертикальних зв'язків у порівнянні з горизонтальними [9, с. 44], вже відчутні деякі зміни інституційного дизайну публічного управління. Соціальні мережі, засновані на горизонтальних взаємодіях, не тільки змінюють традиційні організаційні структури громадянського суспільства, але й створюють мережеві конструкти, що інкорпорується в процес прийняття політико-управлінських рішень. Якісне дослідження їх специфіки не можливе без звернення до розгляду структурного характеру публічно-управлінської діяльності.

Питання функціонування структур врядування полягає передусім у дослідженні

конструктивних форм управлінського процесу. Акт структурації, на думку П. Рикера, породжує інтригу як інтелігібельну єдність, що створює композицію обставин, цілей і засобів, ініціатив і наслідків. Скажімо, запропонована І. Яровою і Ю. Шаровим модель механізму антикризового управління в адміністративно-територіальному утворенні включає: процеси цілепокладання, формування стратегії, структурну інституціалізацію відповідальності, реалізацію стратегії і діагностику та ідентифікацію кризових небезпек [20]. Цілком прийнятним для аналізу дієвості цієї моделі буде звернення до поняття структури та її основних особливостей у потрактуванні структуралістів, тобто з погляду того, наскільки вона є цілісною, здатною до трансформованості та саморегульованості. Тим більше, що ці автори зазначають, що запропонований ними підхід передбачає також «інтеграцію стратегічних та антикризових функцій без створення антикризової структури» [20].

Візьмемо до уваги і проголошену структуралізмом неістотність відмінності між «структурою» й «елементом», зумовлену тим, що поняття структури не повинне уподібнюватися математичній множині елементів. Структура та елемент у нарративному аналізі ієрархічно рівноправні, подібно до того, як для Ф. де Сосюра є однорідними означуване і означник знаку. Мережеві структури як найбільш ефективна організаційна форма політико-адміністративного простору сучасних держав [див.: 29, р. 652-662] також дедалі більше демонструють можливість віддалятися від «жорстких» ієрархічних побудов. Вони забезпечують довірливі взаємини між суб'єктами шляхом обміну інформацією, знаннями й іншими ресурсами. Політико-управлінська мережа відрізняється від інших типів мережевих структур передусім тим, що поєднує державних і недержавних акторів як рівноправних учасників управлінського дискурсу. Тим часом деякі дослідники, зазначаючи можливість певної напруги між врядуванням (за моделлю *governance*) і демократією, висновують, що подекуди неамажоритарні (недемократичні) інститути демонструють кращі результати правління (зокрема,

у сфері економіки), аніж демократичні [24, с. 379].

Прагнення симетричності – найважливіше завдання комунікації і управлінських зв'язків. Утім, як доводять аналітики нарративного дискурсу, подієва оповідь здебільшого засвідчує асиметричний, односпрямований суб'єкт-адресатний характер і являє собою вплив на адресата за допомоги смислових повідомлень; зворотний зв'язок представлений слабо і досить часто є ілюзорним. Не є виключенням у цьому сенсі і дискурсивний простір врядування з його асиметричними стосунками. Влада дозволяє соціальному актору асиметрично впливати на рішення інших соціальних акторів у тому вигляді, що відповідає її волі, інтересам і цінностям. Водночас, не ставлячи під сумнів переваги симетричної комунікації, зважимо на висновок В. Гьосле, що «асиметрія уможливорює симетрію»: існують приклади цілком моральної асиметричної поведінки (зокрема, виховання); до того ж асиметрії «не можна позбутися внаслідок об'єктивної нерівності, як, скажімо, не можна подолати відмінності в розумових здібностях людей» [3, с. 93]. Асиметричні стосунки виправдані, коли цього «потребує благо стратегічно діючих осіб». Зрештою керівництво, як і певне обмеження свободи іншого, «тільки тоді виправдано, коли воно здійснюється в інтересах підлеглих» [3, с. 94–95]. Отже, асиметричність структури управлінських зв'язків не передбачає тотального домінування одного актора над іншим.

Не випадково дослідники все наполегливіше обстоюють тезу про важливість завдання вдосконалення зворотних зв'язків у системі українського державотворення, позиціонують публічне управління як «процес неієрархічного мережевого управління» [11, с. 18], актуалізують «перехід від ієрархічних до адаптаційних організаційних структур» [1] та вказують на доречність описувати державу в епоху мереж «через гетерархію, яка відрізняється від ієрархії можливістю суб'єктів, що діють на нижчих організаційних рівнях вільно взаємодіяти з багатьма суб'єктами більш високих організаційних рівнів, оминаючи встановлені вертикальні канали»

[8]. Сучасну ситуацію публічного управління нашої країни подекуди визначають як гібридний, інституційно-мережевий простір.

На думку багатьох науковців, саме феномен політичних мережевих структур найбільшою мірою відповідає базовим настановам врядування (*governance*), яке розглядають не тільки в термінах процесу і його певних результатів, але й у термінах структури. При цьому *governance* визначають як «міжорганізаційні мережі, що самоорганізуються і в якості управлінських структур доповнюють ринки та ієрархії» [29]. Серед структурних визначень *governance* переважають ті, що концентрують увагу на його інституційній структурі. До того ж теорія неоінституціоналізму проголошує вагомість не стільки інституцій самих по собі, скільки процесу інституціоналізації. Популярним є також акцентування значущості «управлінських механізмів» (*governing mechanisms*), особливо недержавних [30]. Проте особливо показовим визначенням, що базується на структурній концепції, є дефініція, запропонована Всесвітнім банком: «*governance* включає в себе традиції та інститути, за допомогою яких у країні здійснюється влада» [33]. Як бачимо, замість очікуваної оптики інноваційних змін у фокусі тотальної «переоцінки всіх цінностей» у цьому визначенні пропагується апеляція до «історичного апріорі» традиції. Анти-традиціоналістська політика державних менеджерів, за свідченням її дослідників, як і курс на надто різкі зміни і відмову від нормативних правил, а також перебільшення уявлень про власну самодостатність, вступають у конфлікт із принципами демократії [31, с. 197]. Отже, в цьому сенсі також актуалізується нарративний вимір дослідження, що полягає у виділенні й описі тих принципів (мотивів/сценаріїв) врядування, що здатні утримуватися традицією. Приміром, для поняття «міського врядування» (*urban governance*) в американській версії теорії «режиму» обов'язковими є ознаки надійності і тривалості: стабільної взаємодії/коаліції акторів публічного і приватного секторів на засадах формальних і неформальних зв'язків та довіри. Зокрема, Ф. Кох, оцінюючи

евристичний потенціал американських теорій, які позиціонують стабільність і тривалість, висновує, що використання такої моделі врядування – з її фокусом на формальних і неформальних владних практиках і взаєминах між приватними і публічними акторами – є особливо плідним у пострадянських країнах, оскільки в їхній політичній сфері має місце сполучення типових європейських (міцна держава) і американських патернів, зумовлених розвитком ринкових механізмів [27].

Не менш вагомим компонентом у визначенні структури *governance* є інститути, адже мережева структура визначається якістю інституційної структури держави. Мережа відносин, за висновком П. Бурд'є, потребує постійної роботи з інституційного оформлення, пов'язаного із встановленням взаємостосунків через обмін (матеріальний чи символічний) а отже, передбачає соціабельність. Перетворення випадкових зв'язків на обов'язкові через їхню інституалізацію сприяє поєднанню соціальних агентів у групи, напрацюванню норм взаємності, а отже, і накопиченню соціального капіталу.

Інститути забезпечують здійснення законної влади в суспільстві. Саме тому Комітет з публічного менеджменту ОЕСР [28], характеризуючи *governance* як забезпечення і розподіл влади й авторитету, покликаних охороняти конституційні цінності, акцентує необхідність пошуку лідерів, які просуватимуть інституційні рішення. Причому лідерство не є нейтральним поняттям, воно – відображення потреб держави в певних фундаментальних цінностях та духовності нації. У запропонованому Всесвітнім банком визначенні *governance* також проголошується необхідність поваги громадян і держави до інститутів, що регламентують економічну і соціальну взаємодію між ними. Як висновує автор теорії структурації Е. Гіденс, інститути – це стандартизовані способи поведінки, що відіграють основну роль у просторово-часовій організації соціальних систем. Вони є «найглибше розшарованими» практиками, що утворюють соціальні системи. Розглядаючи інститути як окремих випадок системи, що існує в часі та просторі, Гіденс зазначає: «Інститу-

ційні особливості соціальних систем мають структуральні властивості в тому сенсі, що взаємозв'язки є стабільними і сталими в часі і просторі» [2. с. 29]. Проте стандартизація поведінки в часі й просторі передбачає її постійну перебудову в залежності від контексту повсякденної соціальної діяльності.

Розвиваючи думку щодо «дуальності структури» і вирішуючи проблему синтезу «структури-агентності», Е. Гіденс, проте, відкидає «розподіл на синхронію і діахронію, або статику і динаміку», зосереджуючись на «вивченні умов, що керують взаємодією цих двох моментів» [31, с. 16]. Адже рекурсивний характер соціальної системи, як і мови, неможливо зрозуміти без усвідомлення того, що засоби, за допомогою яких «відтворюються такі системи і тим самим існують як системи, містять у собі джерела змін» [31, с. 18]. Як бачимо, Гіденс здійснює критику структуралізму, вказуючи, що недооцінка часу неминуче веде до розмежування синхронії і діахронії, натомість дія – це «безперервний процес подій-у-світі» [2. с. 55]. Проте наскільки правомірна ця критика?

Звісно, ідеї Ф. де Сосюра передбачали певну іммобілізацію часу, припускаючи важливість у межах опису синхронічного стану мови, відволікатися від «маловажливих» діахронічних змін: «вивчати мову статично – на практиці значить знехтувати маловажливими змінами, подібно до того, як математики за деяких операцій, наприклад, під час числення логарифмів, нехтують нескінченно малими величинами» [13, с. 104]. Проте вже М. Бахтін, поставивши докорінні для сучасної структурної наратології проблеми, запропонував – замість статичного членування тексту – модель, в якій структура тексту не є наявною, а виробляється стосовно до іншої структури. Діячі Празького лінгвістичного гуртка, критикуючи женецьку школу за відрив синхронії від діахронії (тобто від історичного аспекту), вказали на небезпеку абсолютизації синхронічного аспекту, на відносний і, радше, евристичний, ніж принципівий характер такого протиставлення, наголошуючи, що синхронія не означає нерухомості, статичності. Як пише Р. Якобсон, було б серйозною помилкою

стверджувати, що синхронія і статика – це синоніми. Статичний зріз – фікція: це лише допоміжний науковий прийом, а не специфічний спосіб існування. У цілому ряді досліджень Празької школи вказувалось, з одного боку, що оскільки діячі є еволюцією системи, вона не заперечує, а пояснює сутність синхронної організації для кожного окремого моменту. З іншого боку – відмічалась взаємоперехідність цих категорій. Прослідковуючи історію звукових і граматичних змін у різних мовах, Р. Якобсон «перейнявся переконанням про необхідність постійного сполучення двох протилежних сил, а саме тяжіння до збереження і, навпаки, до порушення даної рівноваги» [19, с. 240]. Отже, системно-структурна методологія структуралізму, зокрема в доробку Р. Якобсона, руйнує «міф про нерухомість системи» і вводить в аналіз «час як внутрішній фактор» розвитку системи, виявляючи «поряд з інваріантними множини контекстуальних варіацій». До того ж він визнає безпідставними спроби принципового, абсолютного розмежування між поняттям «осереддя змін і зоною їх експансії». Поодинокі соціальні факти змін, які спершу виникають як «факультативні», а згодом набувають обов'язкового характеру, відтворюються і множаться, що є свідченням про запит на них, про «факт зацікавленості, потреби в такій інновації» [19, с. 238–239]. Таке схрещення синхронії і діячності отримало назву інтердепенденції (взаємозалежності), а отже, немає жодних підстав заперечувати дієвість синхронічного аналізу соціальних структур, у тому числі й управлінських. Адже сучасність, за висновком М. Фуко, – це епоха простору, в якому домінує синхронність; світ відчуває себе мережею [16, с. 191–204].

А хіба не є цінним висновок «женевської лінгвістики» (здійснений під впливом Ф. де Сосюра) про знакову реальність як таку ієрархічну структуру, в якій зміна одного елемента передбачає трансформацію всієї системи? Адже ми спостерігаємо, що система врядування також може видозмінюватися внаслідок навіть незначних урядових заміщень або зміни бачення певної проблеми актором, відповідальним за прийняття рішень. Мережеві структури

не є стабільно заданою конфігурацією публічного управління. Вони актуалізуються і видозмінюються, зокрема, шляхом формування неінституціалізованих політичних акторів у вигляді нових соціальних рухів і окремих лідерів. Активізація мереж неминуче призводить до мобілізації громадського дискурсу і до значних трансформацій у структурі держави.

Прикметно, що Е. Гідденс, позначаючи процес оформлення соціальних систем концептом «структурація» і фокусуючи увагу на зв'язку понять влади і держави з поняттями дії і структури, не може не погодитися зі структуралістською вимогою «децентралізації» суб'єкта (позбавлення його центрального місця) і цілком справедливо розглядає подібне зміщення акцентів як фундаментальне для теорії структурації [2, с. 16–17]. Таким чином, можемо наголосити, що управлінський дискурс не є актом, який, здійснює суб'єкт, натомість, будучи надперсональним, він є смисловою структурою, яка створює суб'єкта.

Згадаємо також, що структуралістський метод, у найзагальнішому його трактуванні, передбачає пріоритетне виокремлення просторової парадигми. За висновком М. Фуко, простір – це привілейоване місце для розуміння того, яким чином діє влада [17, с. 220–248]. Серед чисельних дефініцій дискурсу як такого також переважає його візія як простору соціальної взаємодії, «інтертекстуального комунікативного простору» [15, с. 41]. Просторова характеристика концепту влади ґрунтується на ключовому значенні поняття центру, який може втрачати своє сакральне значення з розвитком горизонтального виміру управлінського простору, що базується на принципах самоорганізації і самоврядування. Показово, що А. Колодій, посиляючись на дослідження Ю. Шарова і І. Чикаренко і послуговуючись просторовою метафорою, проектує і відповідним чином структурує основні принципи демократичного врядування на тривимірний простір «урядування – адміністрування – менеджмент» [12, с. 13].

Стратегія інновацій запропонувала критерії оцінки структур і процесів управління, що розвивається в напрямі доброго врядування (Good Governance). Модель

Good Governance у документі «Програми розвитку ООН» позначається як така, що поєднує «механізми, процеси та інститути» [32]. Як бачимо, так само, як консервуючими механізмами нарративу (які є досить різноманітними) виступає передусім сама наявність структури, де кожний елемент (або функція) передбачає існування іншого, так і вагомість феномена Good Governance у наведеному визначенні передбачає наголос на значущості функції «поєднання» його структурних елементів (механізмів, процесів, інститутів), які лише вкупі можуть забезпечити ефективність.

Як для наратології є загальноприйнятими не лише сегментація дискурсу на епізоди (мікроподії), а й виокремлення його специфічних модальностей (формальних і змістовних відношень між елементами тексту), так і для аналітики врядування є вельми актуальним урахування залежності властивостей і функцій різних політико-адміністративних феноменів від модальності інститутів влади. Різні інститути влади розрізняються своєю модальністю. Між учасниками комунікації завжди виникають модальні відносини, що сигналізують про відмінність суб'єктивних модусів комунікантів та ступінь їх розрізнення і водночас уможливають взаєморозуміння між ними. Так, модальність опінії (як громадської думки) в дискурсі владних інститутів – це не просто факультативна «оболонка» для інформації, а міцний дієвий інструмент політичної влади, що містить комунікативну заданість адресата і має величезний вплив на соціум. Модальність опінії є процесом набуття фактами реальної дієвості оціночних компонентів, що мають інтенцію впливу і маніпуляції свідомістю адресата, переконання в «правильності» думки адресанта.

Виходячи з класифікації видів модальностей, запропонованої однією з американських філософських енциклопедій [26], можна виокремити певні модальності управлінського дискурсу як вираження можливості, вірогідності та/або необхідності чогось з погляду: знання наявних фактів (епістемологічна модальність); закону чи моральних принципів (деонтологічна модальність); побажань

адресанта (модальність бажання); конкретних об'єктивних обставин (динамічна модальність); досягнення мети (телеологічна модальність). Загалом, міжсуб'єктна модальність дискурсу врядування може бути позначена як процес суб'єктивізації об'єктивного, царина суб'єктивних осмислень стану і перспектив розвитку управлінських зв'язків.

Отже, система врядування як об'єкт структурно-морфологічного опису стає більш жорстко організованою, ніж це має місце насправді, оскільки ми дозволяємо собі нехтувати її деякими неістотними видозмінюваннями. Вочевидь, таке спрощення є загальнонауковою нормою структурації систем. І це є особливо актуальним в умовах постійного зростання мобільності структур і функцій управлінського дискурсу.

Висновки та пропозиції. Акцент на нарративному вимірі структури публічного управління, беззаперечно, виправданий і є відображенням найважливіших дослідницьких преференцій, заданих реальністю дискурсивного простору врядування. Застосування логіки оповіді до фіксації логіки і структури політико-управлінського процесу є евристично цінним, оскільки будується на підставі виділення в описуваному об'єкті морфологічно універсальних елементів системи і зв'язку, які характеризуються певною інваріантністю, що протистоїть іррегулярності позасистемних елементів. Тобто об'єкт у процесі структурно-морфологічного опису доорганізується з метою з'ясування його істотності та специфіки функціоналізації в межах системи.

Перефразовуючи славнозвісне свідчення К. Леві-Строса про те, що «структура міфу працює» (тобто міф, подібно до мови, завдяки структурі передає певний ідейний зміст), маємо підстави зробити висновок, що система врядування «працює» завдяки її адекватній структурі. Так, ідея *governance* – управління, що постає як особливого роду дискурсивні взаємини, втілюється в раціональній публічно-управлінській структурі та функціонує за допомогою цієї багаторівневої структури. Функція структурації управлінських зв'язків є формативною, конструктивною функцією структурування досвіду врядування.

Формування міцної крос-секторальної структури врядування і оптимізація управлінських зв'язків (інституціалізованих і неінституціалізованих, формальних і неформальних, вертикальних і горизонтальних, симетричних і асиметричних, синхронічних і діахронічних тощо) потребує подальшого дослідження їхніх модальностей і того способу референтності, що здійснюється управлінським дискурсом.

Список використаної літератури:

1. Бакуменко В.Д. Публічне адміністрування як процес вироблення, прийняття та виконання управлінських рішень. *Наукові розвідки з державного та муніципального управління*. 2015. № 1.
2. Гидденс Устроение общества : очерк теории структуриации. Москва, 2003.
3. Гьосле В. Практична філософія в сучасному світі ; пер.: А. Єрмоленка. Київ : Лібра, 2003.
4. Демьянков В.З. Морфологическая интерпретация текста и ее моделирование. Москва : Изд-во МГУ, 1994. 206 с. Заключение.
5. Кастельс М. Становление общества сетевых структур. *Новая постиндустриальная волна на Западе*. Academia, 1999. С. 454–505.
6. Лотман Ю.М. Внутри мыслящих миров. *Семиосфера. Культура и взрыв. Внутри мыслящих миров*. Санкт-Петербург : «Искусство-СПБ», 2000.
7. Мандзюк О.А. Підходи до будови алгоритму аналітичного нарративу в рамках теорії стратегічних комунікацій.
8. Михайлова О.В. Сетевая архитектура государственного управления: проблемы концептуализации и практики : автореферат. Москва, 2014.
9. Мороз О. Публічне управління в Україні: проблеми становлення та ефективності. *Ефективність державного управління*. 2013. Вип. 34.
10. Почепцов Г.Г. Управление социальными ситуациями с помощью нарративов. Эл. ресурс.
11. Приходченко Л.Л. Багаторівневе публічне управління. ПУ.
12. Публічна політика, публічне врядування й адміністрування: наук. розробка / авт. кол. А.Ф. Колодій. Київ : НАДУ, 2014.
13. Соссюр Ф. де. Курс общей лингвистики. Москва, 1933.
14. Телешун С.О. Аналіз публічної політики. *Публічне управління: термінологічний словник*. 2018.
15. Тюпа В. Очерки современной нарратологии. *Критика и семиотика*. 2002. Вып. 5.
16. Фуко М. Другие пространства. *Интеллектуалы и власть: избранные полит. статьи, выступления и интервью*. Москва : Праксис, 2006. Ч.3
17. Фуко М. Око власти. *Интеллектуалы и власть: избранные полит. статьи, выступления и интервью*. Москва : Праксис, 2006. Ч. 1.
18. Шейгал Е.И. Многоликий нарратив. *Политическая лингвистика*. Екатеринбург, 2007. Вып. 22 (2). С. 86–93.
19. Якобсон Р. Язык как бессознательное. Москва, 1996.
20. Ярова І.В., Шаров Ю.П. Модель механізму антикризового управління в адміністративно-територіальному утворенні. *Аспекти публічного управління*. 2014.
21. Alker H. Rediskoveries and Reformulation. Cambridge, 1996, P. 304.
22. Anderson S.R. Morphological Theory. Cambridge, 1988.
23. Bevir M. Public Administration as Storytelling. *Public Administration*, 89, 2011. P. 183–195.
24. Bevir M. Encyclopedia of Governance. London, 2007.
25. Giddens A. Central problems in social theory. London, 1979.
26. Kai von Fintel. Modality and Language. Encyclopedia of Philosophy. MacMillan, USA. 2006.
27. Koch F. A new Form of Urban Governance? Living in the 21st Century City. 2009.
28. Public Sector Modernization: a new Agenda. 2002.
29. Rhodes R.A.W The New Governance: Governing without Government. Political studies. 1996.
30. Stoker G. Governance as theory. 1998.
31. Terry L. Administrative Leadership, Neo-Managerialism, and the Public Management Movement. 1998.
32. UNDP, 'Good' Governance and Human Development. 2002.
33. World Bank web site: Governance. 2010.

Карнаухова М. Д. Аналитика структуры публичного управления: нарративное измерение

В статье исследуются возможности нарративного подхода в его применении к анализу структурных параметров публичного управления и изучения политико-административных процессов в современном государстве. Анализируется роль структуры governance – управления в формировании симметричных связей дискурсивного пространства управления. Тематизируется значение модели governance и ее нарративного анализа в контексте диверсификаций методологического пространства современной управленческой науки.

Ключевые слова: структура публичного управления, governance-управления, сетевые структуры управления, нарративный дискурс, нарратология.

Karnaukhova M. Analytics of public administration structure: narrative measurement

The article explores the possibilities of a narrative approach in its application to the analysis of structural parameters of public administration and study of political and administrative processes in a modern state. Also, it conducts the analysis of the role of governance structure in the formation of symmetric connections of the discursive governance space. Finally, article covers the significance of the governance model and its narrative analysis in the context of diversification of the methodological space of modern management science.

Key words: public administration structure, governance-management, network governance structures, narrative discourse, narratology.